SEEING THE WORLD THROUGH NATURE

SCHOOL WORK SHEETS

BLOCK 5:

GĦASAFAR QRIB TAGĦNA

Seeing the world through nature

Download the project's app

To complete some of the tasks outlined in the school work sheets you will need our special smartphone app. To download this app, please go to the online app store (App Store for iOS or Google Play for Android) and enter the name "Meet the Birds" in the search field.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

BLOCK 5
GĦASAFAR QRIB TAGĦNA

Ftit informazzjoni bażika: għażla ta' bird feeders, rix u traċċi oħra li jħallu l-għasafar (eż., mudelli ta' passi) biex jaraw u jmissu l-istudenti. Mistoqsijiet għad-diskussjoni: Liema għasafar se jużaw il-feeder? Ikel differenti se jattiraw speċi differenti ta' għasafar? Liema għasafar ssib fiż-żona tiegħek fix-xitwa, fis-sajf u tul is-sena kollha? Tista' ssib ideat ta kif tagħmel bird feeder fit-tielet Blokka 'X'jieklu l-għasafar?'

ID-DETTALJI TAL-PROBLEMA	Kif tinduna li hemm l-għasafar?	X'għasafar iżuru l-feeder? X'għasafar jiġu Malta fix-xitwa?
Attivitatjiet għal barra	Għandek bżonn il-paċenzja, għarfien u ftit xorti biex tisma u tara l-għasafar. Huwa important li tħares u tisma bir-reqqa biex tiskopri traċċi tal-preżenza tagħhom. L-iktar komuni huma l-passi li jħallu fuq uċuh rotob bħal tajn, ramel imxarrab u borra. Ikun tajjeb li jinġabru traċċi varji oħra tal-preżenza jew li tiddokumenta billi tieħu ritratti. Collector's guide jkun t'għajnuna kbira. Tista' tuża **(S1/A/3)** li ssib fl-ewwel blokka 'Kif ssir berwoċer tajjeb'.	Feeder mqiegħed f'post li jidher sewwa mit-twieqi se jagħti sors tajjeb ta' osservazzjonijiet interessanti. Ħeġġeġ lill-istudenti josservaw u jisimgħu l-għasafar li jżuru l-feeder. Tista' ssemma recording tal-għajta tal-għasafar li jistgħu jżuru l-feeder. Uża l-app tal-proġett minn fuq l-ismartphone tiegħek XXXXX biex issib recordings marbutin maż-żona tiegħek u maż-żmien partikolari. • Staqsi xi mistoqsijiet lill-istudenti tiegħek • Smajtu xi għasafar? • Taħsbu li kienu żgħar jew kbar? • Tista' tgħidli x'għasafar kienu? • Liema minnhom ma jistgħux jużaw il-feeder? Żur post fejn l-għasafar jgħixu fix-xitwa (Buskett, riservi, ġonna fl-abitat). Waqt li tkunu hemm, ħares u isma bir-reqqa lejn l-għasafar: x'qed jagħmlu? Kif jirnexxielhom? Uża l-app biex jurik l-iktar għasafar komuni f'Malta. Ħeġġeġ lill-istudenti jiftakru liema minn dawn l-għasafar rajna jieklu mill-feeder. Semma l-għajta jew l-għanja tal-għasfur ma' kull speċi li tidentifikaw.
Osservazzjonijet u esperimenti li jistgħu jsiru ġewwa	Sezzjoni **S5/B/1** fiha lista ta postijiet u elementi differenti tal-ħabitati. Aqra b'vuċi għolja d-deskrizzjoni ta' kull ritratt u wara staqsi lill-istudenti liema minn dawn il-postijiet jitgħu jkunu tajbin għall-għasafar u liema le. Fejn japplika, semmalhom il-ħsejjes tal-għasafar minn fuq l-app fl-ismartphone. Staqsi dawn il-mistoqsijiet: • Smajtu xi għasafar? • Taħseb li huma żgħar jew kbar? • Taf issemmi l-għasafar li smajt?	Jekk il-feeder ikollu ikel adattat, meta tosserva l-feeder, għandek tosserva karatteristiċi interessanti tal-għasafar li jżuruh bħal eżempju id-dehra, x'jippreferu u l-imġieba tagħhom.

Continued next page....

Erasmus+

Attivitajiet artistiċi	Attivitajiet artistiċi bl-użu tar-rix, eż. Sigar tal-Milied (**minn: https://www.youtube.com/watch?v=l-S5tyjmF20**), rix għal xi ballu tal-Karnival, eċċ. Kitba jew tpinġija bl-użu ta' rix (il-link t'hawn fuq turi kif tista' tipprepara r-rixa biex tikteb biha). Saqsi lit-tfal biex tiddiskutu kif nistgħu noħolqu ambjent li huwa bird-friendly f'żoni urbani.	Oħloq album tal-għasafar kollha li jżuru l-feeder. Iġbor ritratti, tpinġijiet u deskrizzjonijiet fl-album. Ħeġġeġ lill-istudenti jiddekoraw il-ħġieġ biex jevitaw li jaħbtu magħhom l-għasafar (**S5/B/4**). Dendel mat-twieqi. Mal-istudenti, ddiskuti kif anke tfal li jaraw wkoll jistgħu jaħbtu mal-ħġieġ jekk ikunu ikunu qed jiġru. Tista' ddawwar id-diskussjoni għal kif nistgħu noħolqu dinja iktar sabiħa għall-għasafar u għan-nies: fil-każ ta' tfal neqsin mid-dawl, dawn jużaw il-ħass u s-smigħ biex jiġbru l-informazzjoni. Partially sighted jibbenefikaw minn dawl tajjeb u kuntrast fil-kuluri.
Opportunita' għat-tagħlim fil-lingwa	Oħloq reċta fejn it-tfal ikollhom il-partijiet prinċipali u jkunu għasafar li jżuru l-feeder. Uża l-infromazzjoni mill-osservazzjonijiet li għamilt.	
Opportunita' għat-tagħlim fil-Matematika	Irrepeti l-kunċetti ta' pożizzjonijiet mal-istudenti, eż., under, above, right, left . Fil-kampanja jew fil-bitħa tal-iskola, ħeġġeġ lit-tfal jgħalqu għajnejhom u jgħoddu l-ħsejjes li jisimgħu madwarhom. Staqsi: Kemm-il ħoss differenti qed tisma? Kemm minnhom kienu għajtiet ta' għasafar? Kemm minnhom kienu magħmulin mill-bniedem?	
Logħob u kompetizzjonijiet	Iddisinja shadow theatre fejn l-atturi jkunu l-forom tal-għasafar li osservajt jieklu mill-feeder.	

Erasmus+

GĦASAFAR LI JGĦIXU QRIBNA: TGĦALLEM IL-ĦSEJJES LI JAGĦMLU

Linji gwida għall-għalliema

- tfal neqsin mid-dawl, dawk li huma partially sighted u dawk li jaraw kollha jistgħu jitgħallmu jagħrfu u jidentifikaw l-għasafar li jsibu fl-inħawi tad-dat u l-iskola tagħhom billi jisimgħu bir-reqqa u jirrekordjaw l-għanjiet jew l-għajtiet tagħhom.

Uża l-app mill-ismartphone tiegħek, agħżel l-għasafar li huma komuni fiż-żona tiegħek fi żmien partikolari tas-sena. Doqq għażla ta' għanjiet u għajtiet tagħhom lill-istudenti, wara morru x'imkien fin-natura biex tara kemm minnhom jagħrfu t-tfal. Uża l-app biex tirrekordja ħsejjej li ma tagħrafx biex tipprova tagħrafhom iktar tard fil-klassi.

Kemm-il speċi differenti ta' għasafar smajt?

Irrepeti din l-attivita' fi żmien differenti tas-sena. Innutajt xi similaritajiet jew differenzi?

(JV)
BLACKBIRD

(JV)
JACKDAW

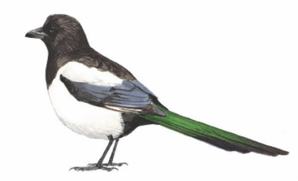
(JV)
MAGPIE

(JV)
HOUSE SPARROW

(JV)
FERAL PIGEON

(JV)
GREAT TIT

(JV)
BLUE TIT

(JV)
MALLARD

(JV)
SWIFT

(JV)
SPARROWHAWK

OTHER

OTHER

Erasmus+

GĦASAFAR LI NSIBU MADWAR L-ISKOLA

Linji gwida għall-għalliema: Għal tfal partially sighted nirrakkomandaw li jiġu kreati stampi kbar bil-PowerPoint għal kull element imsemmi f'din is-sezzjoni. Għal tfal neqsin mid-dawl, ipprovdi deskrizzjoni verbali.

Postijiet fejn jgħixu l-għasafar

Iċċekkja x'għasafar jgħixu qrib l-iskola tiegħek.

(IM)

BUSHES AND TREES WITH FRUITS

PONDS

(JM)

LUSH THICKETS

(JM)

CLIMBING PLANTS

JM)

HIGH TREES

FIELDS OR MEADOWS

BIG WINDOWS

(NK)

CATS

(M)

BIRD NESTING BOXES

WIRES

(PX)

LITTER AND RUBBISH

(M)

POWER LINES

Aħseb dwar il-lista t'hwan fuq:

- Liema huma elementi bird-friendly?
- Liema elementi jistgħu jkunu perikolużi għall-għasafar? Għala?

Erasmus+

IT-TWIEQI U UĊUH TAL-ĦĠIEĠ HUMA TA' PERIKLU GĦALL-GĦASAFAR?

Linji gwida għall-għalliema: Sfortunatament kultant l-għasafar jaħbtu mat-twieqi għax ma jarawx il-ħġieġ. Meta titkellem dwar din ma' tfal neqsin mid-dawl u studenti partially sighted, iħossuhom li jistgħu jidentifikaw ma' din is-sitwazzjoni? Kif jevitaw li jolqtu l-ħġieġ tat-twieqi? L-istudenti kif jaħsbu li l-għasafar jevitawhom?

Jista' jkun li tfal neqsin mid-dwal ma jkunux jistgħu jipparteċipaw għal kull parti mit-taħriġ li jmiss. Spjega lit-tfal x'inhi l-problema u ggwida diskussjoni dwar il-problemi li jikkawża l-ħġieġ lin-natura.

ESPERJENZA

X'għandek bżonn

- Mirja
- Platti tal-ħġieġ żgħar (bi truf protetti)
- Kartonċin abjad u iswed

Mistoqsijiet u attvitajiet

1. Investiga jekk u kif dak li hemm madwarek jirriflettix fil-mirja.
2. Irrepeti l-esperiment billi tuża l-platti tal-ħġieġ flimkien mal-kartonċin iswed jew abjad bħala sfond.
3. L-intensità tad-dawl (dawl tajjeb, dawl baxx) hija important? Aħseb fuq kif tista' tiċċekja dan.

OSSERVAZZJONI

X'se jkollok bżonn

- exhibition windows (mostri), twieqi tad-djar, glass facades (faċċati tal-ħġieġ), eċċ.

Mistoqsijiet u attivitajiet

1. Ħares lejn uċuh tal-ħġieġ li hemm fil-bini.
2. Ara:
   a. Huma trasparenti?
   b. Tista' tara ġewwa?
   c. Dak li hemm madwar huwa rifless fihom?
   d. Huwa possibli li meta tħares lejhom taħseb li m'hemmx ħġieġ iżda hemm biss dak li qed jiġi rifless fihom (il-madwar)?

Ikkunsidra:

- In-nies u l-għasafar, kif jaraw uċuh kbar tal-ħġieġ?
- Il-qies tat-twieqi tagħmel differenza biex l-għasafar jarawhom aħjar?
- L-għasafar jistgħu jaraw il-purtieri?
- X'nistgħu nagħmlu biex ngħinu lill-għasafar jaraw uċuħ tal-ħġieġ?

Erasmus+

KIF NISTGĦU NAGĦMLU DJARNA U L-ISKEJJEL TAGĦNA IKTAR SIGURI GĦALL-GĦASAFAR?

Linji gwida għall-għalliema

- Iggwida diskussjoni dwar perikli fl-ambjent li l-għasafar jaffaċċaw f'żoni qrib l-iskola jew darhom.
- Itlob lill-istudenti jidentifikaw riskji u jikklassifikawhom f'żewġ kategoriji: perikli naturali u perikli kkawżati mill-bniedem
- X'jistgħu jagħmlu n-nies biex inaqqsu r-riskji għall-għasafar u ħlejjaq selvaġġi ieħor?

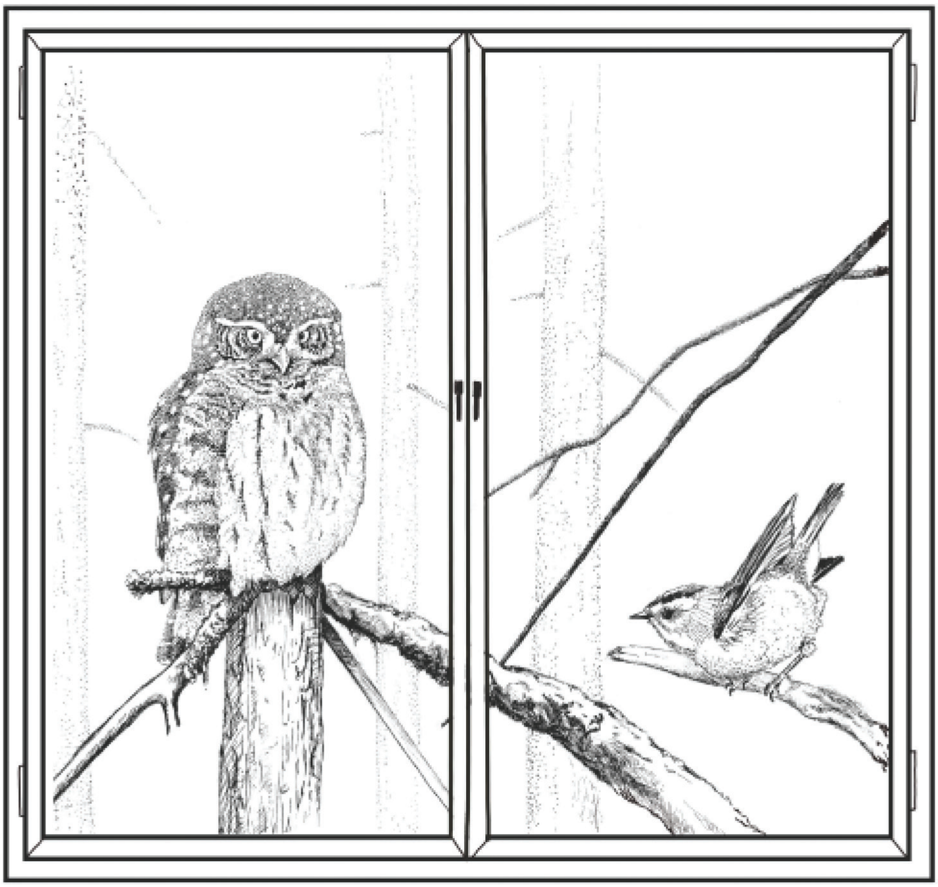

NAGĦMLU TWIEQI LI L-GĦASAFAR JARAW IKTAR FAĊILMENT

Linji gwida għall-għalliema

- Għin tfal neqsin mid-dawl u dawk li huma partially sighted biex jużaw il-kliem jew s-sens tal-ħass ħalli jifhmu t-taħriġ li jmiss.

X'se jkollok bżonn

- CD's riċiklati b'żewġ toqbiet mħaffrin bi driller
- biċċiet tal-ispag jew wajer artab
- waterproof markers ta' kuluri differenti

Mistoqsijiet u attivitajiet

1. Għaqqad sa 4 CD's bl-użu tal-ispag, bejn kull CD għandu jkun hemm distanza ta madwar 15-il ċentimentru.
2. Agħmel għoqda fit-tarf tal-ispaga. Qabel l-ewwel CD għamel ħolqa biex ikollox minn fejn iddendel is-CD's faċċata ta' xi tieqa.
3. Kif tista' tiddekora s-CD's biex ikunu jidhru iktar?

Disinji dekorattivi

X'se jkollok bżonn

- karti ta' kuluri differenti (ikun x'ikun)
- silhouettes ta' għasafar u annimali oħra
- lapsijiet

Mistoqsijiet u attivitajiet

1. Fuq karta, pinġi l-bordura tal-forma ta' frieġħi u għasafar.
2. Qasqashom.
3. Iddekorahom.
4. Poġġihom wara t-tieqa (minn naħa ta' ġewwa).

Ikkunsidra:

- How do your decorations make glass surfaces visible?
- Are the windows in your home safe for birds?

INKEJLU DISTANZI SIGURI GĦALL-GĦASAFAR

Linji gwida għall-għalliema

- Jekk l-istampi użati għal dan it-taħriġ ikunu kbar ħafna, din l-attivita' tkun tajba għal tfal li huma partiall sighted. Fil-każ ta' tfal neqsin mid-dawl, ikun aħjar jekk jiggwida diskussjoni dwar il-perikli fl-ambjent li qed jidhru fl-istampa.

Mistoqsijiet u attivitajiet

1 Liema għasfur qiegħed eqreb il-qattus?

2 Kif tista' tkejjel id-distanza mingħajr riga?

These materials for teachers working with blind and visually impaired children have been prepared within the project "Seeing the World Through Nature." These are based on the educational resources that resulted from the project "Empowering Teachers and Pupils for a Better Life Through Nature," and the suggestions contained therein have been adapted to work with children with impaired vision in order to enable them to learn as much as possible about nature through direct contact with it.

Non-governmental organisations involved in bird protection, partners in international federation BirdLife International, participated in the project. The Polish Society for the Protection of Birds (OTOP) was the leader of this educational initiative, which also involved the associations BirdWatch Ireland, BirdLife Malta and BirdLife Cyprus. The Polish Association for the Blind was the partner cooperating in the field of adaptation of source materials for the needs of teaching blind and visually impaired children.

Both projects were carried out with the financial support of the European Commission (Erasmus+ programme).

AUTHORS:

CONCEPT AND TEXT OF MATERIALS PREPARED WITHIN THE FRAMEWORK OF THE PROJECT, "EMPOWERING TEACHERS AND PUPILS FOR A BETTER LIFE THROUGH NATURE":
Iwona Majcher
Katarzyna Rosińska
Ryta Suska-Wróbel

COVER DESIGN AND GRAPHICS ON THE COVER:
Wiktor Tabak

ILLUSTRATIONS:
Juan Varela (JV)
Marek Kołodziejczyk (MK)

PHOTOGRAPHS:
Bogdan Moczarski (BM)
Cezary Korkosz (CK)
Iwona Majcher (IM)
Jadwiga Moczarska (JM)
Karolina Kalinowska (KK)
Łukasz Zdyb (ŁZ)
Natalia Kann (NK)
Pixabay (px)

BIRDWATCH IRELAND is the largest independent conservation organisation in Ireland. A registered charity, its aim is the conservation of wild birds and their natural habitats. It has over 15,000 members and a network of 30 local branches. It manages nature reserves which protect threatened habitats and their wildlife, works to conserve Ireland's biodiversity, and carries out education, survey and research work. For more information, go to www.birdwatchireland.ie